

Biserica dela Colfîrea

de V. Branisce

Evenimentele năprasnice pe care le-am trăit în vara trecută, desmembrarea pământului țării și toată tragedia neamului ne-au lăsat atât de uluiți și zdrobiți sufletește, încât au trebuit să trecă luni și luni de zile ca să ne putem încheia gândurile, ca să putem cuprinde cu mintea tot nepătrunsul năpăstiei ce se abătuse asupra-ne.

Și cu cât trece vremea, cu cât se scurg zilele în mersul lor cadentat, rana se face tot mai adâncă, icoana celor lăsați în voia soartei se ivește tot mai vie în fața conștiințelor noastre.

Oameni și locuri ne apar în minte și gândul nostru pribegeste pe meleagurile lor.

Pornim pe drumuri sătmărene.

In valea care se întinde între cotiturile Someșului, într'un sat, ca atâtea altele de pe cuprinsul Ardealului, stă de veghe biserica dela Colfîrea.

Această biseruțică de iern, ridicată de cucernicia unui neam, care n'a putut fi îndepărtat nici cu forța, nici cu viclenia, nici cu abile mijloace politice de pe glia din care se ridicase, este cea mai strălucită dovadă a caracterului dominant pe care l-a avut elementul românesc în Ardealul de totdeauna.

Am trecut pe acolo în preajma Sfântului Ion de vară.

Era pe înserate. Fete și flăcăi veneau spre sat pălcuri, pălcuri cu mănunchiuri de sânzience în mână. Mireasma fânului străbătea văzduhul.

Am intrat în biserică.

Luminile se împleteau cu umbre și dădeau un farmec ireal pictural.

Rând pe rând au intrat în biserică frunțașii satului și ne-au dat amănunte despre originea bisericii. Ne povesteau cu mândrie istoricul ei, și dacă cele spuse nu corespundeau intru totul cu datele stabilite de cercetătorii trecutului, nu știu ce mă făcea să le dau crezare mai curând lor, decât oamenilor de știință.

Bade Niculae, cine ar fi crezut atunci că urgia vremurilor se va întoarce?

Că în curând veți ajunge iarăși iobași la voi acasă; că vor crește spini și pământul în curtea bisericii fără de păstor; că nimeni nu va veni de pe alte plaiuri să se închine cucernic la altarul strămoșilor voștri; că graiul nostru strămoșesc îl veți rosti în taină și nu va fi suflet de-al vostru să vă învețe copiii să-l rostească; că toate spusele voastre vor începe cu jalnicul „a fost odată”?

Mă cutremur când mă gândesc la nădejțile ce vi le-ați pus în noi.

Pentru că în vrednicia noastră este destinul zilelor de mâne.

De conștiința, onoarea și hotărârea noastră atârnă viitorul neamului și al țării.

De atitudinea ce-o avem în fiecare clipă depinde intrarea noastră în istorie, pe calea luminoaselor tradiții.

Și aceasta trebuie să se desăvârșască!

Feudalism*)

de Horia Teculescu

Tratatul de la Turnul Severin, pentru armonizarea intereselor româno-maghiare, n'au dus la nici un rezultat. Ele au continuat, doar, vechea părere că Maghiarii sunt un popor înfumurat, cu pretenții exagerate și cu visuri irealizabile, departe de actualitatea problemelor zilei, sunt obsedați de amintirea unui mare imperiu.

Delegatul maghiar a expus punctul de vedere al guvernului său, iar reprezentantul României a răspuns, arătând adevăruri care se cer respectate. Argumentarea oricât de luminoasă, bazată pe material intuitiv bogat și convingător, o serie de hărți maghiare, germane și italiene, n'a putut duce la rezolvarea problemei. Astfel, oricâtă bunăvoință și spirit de înțelegere a dus delegația română, tratativele au fost întrerupte. Ce va urma, se va vedea. Dar, de o renunțare la drepturile noastre nu poate fi vorba, păstrându-se neatinsă demnitatea națională.

Stând de pază la hotare, așteptăm, cu încredere și liniște, desfășurarea evenimentelor, încercând să deslușim atitudinea statului vecin, să-i urmărim trecutul și să-i analizăm stările sociale.

În năpraznica-i năvală, pornită din stepele Asiei, poporul maghiar a fost potolit de încreștinare și statornicit în câmpia Panoniei. Statul apostolic, luat sub protecția Romei, care urmărea, prin el, răspândirea catolicismului în orient, compus în mod artificial din mai multe neamuri streine, a pornit ca un mare imperiu, cu năzuințe de cucerire și cu drepturi aparente asupra altor țări. Dar vechile forme de viață au continuat să existe, cnezatele și voevodatele românești, iar încercarea de-a nimici Țara Românească de peste Carpați a dus la înfrângerea cumplită a Ungurilor, în 10 Noemvrie 1330, la Posada. Stăpânirea Ardealului era numai virtuală, fiind

considerat ca un voevodat cu oarecare neatârnare. Ceeace rămâne statornic de-a lungul istoriei, chiar după dezastrul dela Mohács (1526) este obsesia unui mare imperiu, ambiția de-a fi socotit ca un stat civilizatoriu, cu misiunea de apărare a creștinătății și a culturii europene. În realitate, nu era decât marea lăcomie a unui mic popor, care a încercat să strivească alte popoare, pentru a le domina. Iar când șubredul imperiu austriac era pe sfârșite, din cauza lipsei de omogenitate, fiind locuit de mai multe neamuri, s'a făcut așa numitul dualism (1867), furia de stăpânire a luat cele mai agresive forme, pierzând din vedere că nu putea să urmeze o întărire a Austriei, prin faptul că Ungaria era minată de aceeași slăbiciune: lipsa de coerență a populației, fiind și aci majoritatea ostilă cărmuirii.

În aspirațiile lor, de-a se impune ca o mare putere, maghiarizarea li s'a părut salvatoare, declarând că în Ungaria nu mai există decât Maghiari, chiar dacă au o altă limbă. Au urnat persecuții politice, închiderea școlilor românești, colonizarea de Secui, prezentarea Evreilor ca Maghiari, pentru a mări numărul, falsificând statisticile.

Și, totuși, populația maghiară a țării nu atingea 50 la sută, desechi-librul statului fiind fatal.

Războiul din 1914 se datorește în mare parte contelui Tisza, care a ajutat izbucnirea din același motiv al orgoliului de mare imperiu, care nu poate răbda jignirea Serbiei. După dezastru, și mai ales acest fapt nu trebuie să se piardă din vedere, tot Maghiarii au încercat bolșevizarea Europei, până când soldatul nostru a restabilit ordinea.

— Continuare în pagina 3-a —

*) Aceste rânduri au fost scrise în toamna anului trecut, dar n'au fost publicate.

Tovărășie

de I. Bozdog

Articolul din numărul trecut îl sfârșeam cu încheierea congresului comunității germane din Banat, care a înfierat munca distructivă a propagandei iudeo-maghiare, fixând-o ca elementul primejditor al înțelegerii dintre poporul român și aliații săi din Axă.

Frăția sufletească între aceste elemente nu este de ieri și de azi, ci se bazează pe tradiția istorică, dacă nu milenară, apoi cel puțin „seculară” a unghurimii.

Multă lume n'a înțeles și nu înțelege pentru ce acest element disolvant de state și discipline naționale, n'a putut și nici n'a încercat să se acomodeze stărilor de fapt intervenite prin Unirea dela 1918 în Ardeal și Banat. Rămâne pentru mulți o enigmă faptul, că familiile evreești din aceste părți ale țării și după 23 ani, păstrează ca limbă de conversație obicinuită a lor, familiară chiar, cea maghiară. Copiii și tineretul lor, chiar dacă au crescut în școlile statului românesc, nu au asimilat nimic din atmosfera românească și este nu numai strein, dar de-a dreptul dușmănos față de întreaga noastră alcătuire de stat. Ei sunt cei mai îndrăzneți sfidători ai durerilor noastre și proteguți de largă noastră omenie se simt în siguranță și ca toți lașii continuă opera de cărtițe subterane, învelindu-și munca în haina și culorile naționale ale celor cu care sunt perfect asimilați.

Ei au fost și sunt agenții cei mai înfocați ai denigrării noastre,

— Continuare în pagina 3 —

FOILETONUL*

„GAZETA TRANSILVÂNIEI”

Românii grăniceri din Banat și
Revoluția din Ungaria 1848-1849

LUPTA DELA ARAD OCUPAREA BOCȘEI ȘI REȘITEI

de Antoniu Marchescu

Încă din luna Noemvrie, consiliul de războiu din Timișoara dându-și seama de gravitatea situației din Banat, a cerut ajutor trupelor din Transilvania. Acestea ar fi urmat să coboare pe Mureș, prin Lipova până la Arad, să împrăștie revoluționarii, iar cu trupele disponibile din Timișoara să se îndrepte împotriva Vârșetului și astfel să stabilească legătura cu trupele sârbești de sub comanda voivodului Suplikatz.

Trupele din Transilvania însă nu au fost în situația de a putea da ajutorul cerut. Mișcările revoluționare din Zărand și Nordul Ardealului amenințau să le ia locul, punând stăpânire pe întreg teritoriul ce l-ar părăsi. Trupele din Banat rămăseră astfel fără ajutor și trebuiră să se apere singure.

Consiliul de războiu din Timișoara arătă comandamentului trupelor din Transilvania că dacă Aradul va fi silit să capituleze, trupele revoluționare care

il înconjoară vor rămâne disponibile și se vor îndrepta împotriva Ardealului, amenințându-l în mod mult mai serios. Este, prin urmare, în interesul apărării Ardealului, ca cetatea Aradului să fie despresurată.

Comandantul trupelor din Transilvania, convins de seriozitatea situației, se hotărî să dea ascultare cererii consiliului din Timișoara. Și în 9 Decemvrie trimise spre Arad o coloană de 1200 infanteriști, 160 călăreți, o baterie și 1200 glotași români, toți sub comanda lt. colonelului Bergen, din regimentul de infanterie Bianchi. În ziua de 13 Decemvrie coloana a sosit în fața Aradului, unindu-se cu trupele gen. Leiningen și cu trupa de ajutor sosită dela Timișoara și compusă din 1000 de oameni, între care se găseau și companiile 15 și 16 de grăniceri români din Banat, 5 escadroane de cavalerie și 5 tunuri.

Primul atac s'a dat împotriva Aradului Nou, în ziua de 14 Decemvrie. El a fost reușit și nu s'a mai repetat.

LUMINEA

Pogorirea Duhului Sfânt

de Pr. Nic. Bârsan

„...și s'au umplut toți de Duh Sfânt“. Fapt. Ap. 2; 4.

E mângăitor lucru să știm că, Apostolii lui Hristos, au fost odată sub tremurul de adâncă încredințare și de cucernică bucurie a îmbrăcării lor sub puterea luminătoare a Duhului Sfânt.

Să ne ducem cu mintea și cu închipuirea noastră în al treilea ceas al dimineții, de acum atâtea veacuri, când credincioșii învățăcei ai Domnului ședeau spăimântați de ura celor răi și când vuetul, ca o suflare din cer, le umpluse casa lor de lumină cerească, și peste capetele lor, li s'au arătat limbi împărțite ca de foc... „și s'au umplut toți de Duh Sfânt“. Au vestit ei din aceste momente cu tot sufletul și cu neșfârșită bucurie a minunii dorite și săvârșite, precum Duhul le dădea: calea adevărului și viața.

Fapt petrecut a avea și nu închipuire.

Părăsind lumea Hristos Domnul a dat ucenicilor săi o armă de neînving, adică Duhul Sfânt, duhul dumnezeesc al adevărului, care va apăra pentru totdeauna neamul creștinesc, de duhul diavolesc al fărădelegii.

Iată pe acești apostoli neînvinși, propoveditori și păstrători ai tainelor lui Dumnezeu. Sfântul Duh le-a dat lor însușirea, tăria, înțelepciunea și răvna, cu care au cucerit o lume întreagă, răbdând lipsuri, batjocuri, ocări, prigoniri și moarte pentru numele lui Hristos.

Astfel ca niște raze de soare s'au răspândit vestitorii evangheliei pe tot pământul, feluriți cu numirile, dar slujitori ai unui domn, în multe limbi grăesc, dar un înțeles, multe raze, dar un soare, multe daruri, dar un Duh. Iată duhul lui Dumnezeu împărțit și totuși întreg și neimpuținat, lucrând necontenit la lățirea și întărirea împărăției iubirii lui Dumnezeu.

Să ne împărțim și noi de pogorirea Duhului Sfânt, pentru a ne încălzi, lumina și întări în adevărurile Lui vecinice. Și precum atunci așa acum, prin pogorirea Lui în chipul limbilor de foc să vedem puterea și natura Lui. Focul curăță și mistue; focul Duhului Sfânt curăță sufletul omului de rugina păcatelor. Focul luminează; razele de foc ale Duhului Sfânt înlătură întunecul neștiinței ce învalue întreg pământul și face să se reverse ziua de lumină a credinței. Focul încălzește; flăcările Duhului Sfânt topesc gheața rece sub care stau, încremenite de mâcel, sufletele oamenilor și aprind pretutindena focul dragostei de Dumnezeu și oameni.

OCUPAREA BOCȘEI ȘI REȘITEI

Concomitent cu atacarea Aradului, trebuia să se întreprindă o expediție și asupra Reșiței și Bocșei, cu trupele din Caransebeș și Lugoj. Maiorul Eisler era autorul acestui plan, pe care consiliul de războiu din Timișoara l-a aprobat. Lt. col. Gerlich însă era potrivnic unui atac în stil mare. El preconiza numai o demonstrație. Desacordul dintre cei doi ofițeri superiori ai aceluiași regiment și întârzierea căsunată de el a fost de natură să se scape momentul prielnic unui atac cu scrți de isbândă rapidă.

SPICUIRI

din dicționarul greșelilor noastre de limbă

de Ax. Banciu

IV

Am intitulat această serie de articole „SpicuiRI din dicționarul greșelilor noastre de limbă“, fiindcă majoritatea cazurilor asupra cărora vom insista, sunt greșeli. Vor fi, însă, între cazurile semnalate aci unele care nu pot fi taxate greșeli, ele fiind de fapt: forme, expresii etc. care, deși au poate putere circulatorie mai redusă decât cele ce le fac concurență, — sunt corecte. Nu pot fi, deci, neglijate, cu atât mai puțin condamnate la moarte. Intenția ne este: să atragem luarea aminte asupra lor, să nu le lăsăm să piară, unele dintre ele fiind chiar de preferat celor care cuceresc dominația.

Așa e, d. p., cuvântul *turbure*. Cine n'a auzit evanghelia cu „*turburarea* apelor“? Și cine nu cunoaște numele patronimic *Turbure*? In scrisul din V. Regat nu-l întâlnești, însă, decât sub forma *turbure* (turbură, turburare, turburat etc.), cu *r* nu cu *l*. Forma *turbure* (cu *l*), cum se rostește și scrie în tot Ardealul, e o „rara avis“. Și fiindcă această formă e mai eufonică, e bine s'o păstrăm și impunem chiar, dacă putem.

Pentru urechea Ardeleanului, forma *turbură* sună tot atât de neobicinuit, supărător, ca și dacă i-ai vorbi de: *spurberă*, *vorbură*, *învorburat* etc. *).

Tot așa să nu ne lăsăm impresionați de forme ca: *descoperă*, *descopăr*, *suferă*, *origină* etc., în scrisul oricăru scriitor le-am afla, pentrucă, iarăși, formele noastre cu *e* (suferere, descoperere etc.) sunt mai muzicale, sună mai plăcut; cum sună mai plăcut și: *repede*, *rece*, decât moldoveneștele: *răpede*, *răce* (exprimat, aproximativ, *rășe*) și cum *părul* nostru încă poate înfrunța, cu fruntea sus, *părul*, vocala *ă* fiind mai puțin aspră decât *a*, care în cuvintele polisilabe, lipsite de alte vocale (ca: *părî*, *vârî*), parcă-ți sgărie timpana urechii. Moldoveanul Nicolae Iorga scria: *Sămănătorul*, *Neamul Românesc*, *înțaiul*.

Aven, deci, în Ardeal forme care nu trebuie să închine steagul în fața celor care ne vin dela București. Și dacă vom fi conștienți de îndreptățirea lor și nu ne vom da bătuți, ele vor prinde, se vor răspândi, vor birui. Au prins altele, nesușinite de nume cu suprafață literară mai deosebită, nici de

*) E același fenomen al disimilației, ca și în: *u-cior-u-cior* ș. a. de felul acestuia.

Să ne rugăm Lui și să-i stăm aproape în toate zilele vieții noastre. Ziua această sfântă să o primim dela Dumnezeu cu mulțumită și înălțare sufletească, înnoind cu deosebire legătura cea solemnă ce am făcut-o cu Hristos atunci când ne-a îmbrăcat întrânsul, prin botez. Slăbiciunea sufletului nostru să se se îmbrace în duhul cel de lumină dătător și să fie un izvor viu și înțelegător al înțelepciunii și înțelegerii; bun, drept, stăpânitor și curățitor de păcate.

preferat sinonimelor lor! Un exemplu înainte de războiul trecut, în scrisul din V. Regat era aproape necunoscut adv. de timp *niciicând* întrebuițat în Ardeal. Azi el e acasă și dincolo de Carpați, deși *niciodată* e de preferat. Și cu vremea, după analogia acestuia, s'ar putea să prindă și *niciunde* (în locul lui *niciăiri*) și *nicum*, cu toate că ele par a fi traduceri din ungurește (—Hol található— *Sehol*.—Hogy (an) határozta el magad? —*Sehogy* (an).

Lupta celor care tind la plivirea vocalelor „urâte“ *ă*, *â* și înlocuirea lor cu altele mai „agreabile“, nu e și n'a fost zadarnică. În limba literară de azi numai arareori mai întâlnești formele cu *ă*, *â* ale cuvintelor *blăstăm*, *lăpăda*, *părete*, *păreche*, *năcaz*, *năsip*, *stânge*, *scântie*, *cătră* și nu mai întâlnești de loc pe cele ale cuvintelor *învit*, *întru*, *arândă*, *găcesc*...., înfățișându-se toate în toaleta mai aristocratică: *blestem*, *lăpăda*, *perete*, *pereche*, *necaz*, *nisip*, *stînge*, *schînteie*, *către*, *invit*, *întru*, *arendă*, *ghicesc*... Dar *streinul* și *țeranul* se luptă încă pentru întâietate cu *străinul* și *țaranul*; iar *dupe* (despre care se spune că și-ar avea leagănul pe scena Teatrului Național din București) și *să aibe*, care încă dau din coate, par a întâmpina mai multă rezistență decât tovarășele lor. Semn bun această adversitate. Ea dovedește că simțul limbii nu e absent, nici moleșit, ci treaz, gata de a reacționa când se încearcă violențarea formelor prea concrescute cu suflul Românului. Cea mai bună garanție pentru ferirea ei de falsificare, de modelare după „gusturi fistichii“.

Noi nu vom sta la 'ndoială să scriem și rostim: *străin*, *țaran*, după, *să aibă* (cu *ă* nu cu *e*), *strămtoare* (nu *strimtoare*, cum scriu unii, deci și „*Strămtoarea dela Gibraltar*“), fiindcă formele cu *e* ne par afectate. Înălțarea lor, însă, nu o poate decreta, firește, nici impune, nimenea. Concurența nu e niciăiri mai la largul ei ca în împărăția limbii. *Victoria* sau *înfrângerea* — eliminarea — formelor adoptate de unii mănuitori ai condeului, atârână de puterea care le adoptă și răspândește.

Nu voui uita nici odată revolta bătrânului inginer hotarnic Botezat din Chișinăul Basarabiei, când, după Unire, în 1917, auzind pe frații din V. Regat vorbind de: *perete*, *pereche* etc., izbucni cu fața vălătată: „Nu vom primi nicicum limba asta *păștrească*!“

O lacrimă

Când vorbe de ură mi-arunci
Nu'mi pare nici rău și nici bine,
Dar ochiu-ți când cadă la mine
Cu umbre de visuri amare

Apare

O lacrimă 'n ochii-mi atunci.

Eu nu știu ce cadă, ce vrea,
Din care adâncuri pornește,
O simt doar că naște și crește,
Străluce o clipă 'ntre gene
Și-a lene

Se scurge, se perde și ea.

Ecat. Pitis

Cronica medicală

Microbii

de Dr. Valeriu Sînghe

Unii dintre cei mai mari dușmani ai omului, cu care trebuie să lupte de când se naște până moare, sunt așa numiții *microbi*, pe care trebuie să-i cunoaștem, pentru a înțelege multe din boalele de care suferă omenirea. Acești microbi deși extrem de mici sunt așa de năprasnici, încât pot doborî la pământ în câteva zile, uneori în câteva ceasuri, și pe un uriaș.

Descoperirea microbilor se datorește marelui învățat francez Louis Pasteur.

Microbii iau loc între regnul animal și regnul vegetal, adică între animal și între plante. Mărimea lor este circa a 10-a parte dintr'o miime de milimetru. Ei sunt, deci, invizibili cu ochiul liber. Pentru a-i descoperi trebuie să-i căutăm cu microscopul (sticlă măritoare). Forma microbului poate fi rotundă, lunguiată, sau în spirală.

Microbii se găsesc pretutindeni, în aer, în apă, pe pământ, în pământ, pe toate obiectele înconjurătoare, pe pielea noastră, în gură, în nas etc. Noroc că nu toți microbii produc boale.

Cu cât ne urcăm mai sus, cu atât numărul microbilor scade; la o anumită înălțime (la 2000 m) ei dispar. Din contră, în aerul localităților populate, în orașe mari, și în camere mici, neingrijite, ei sunt în cantități mari, mii și sute de mii într'un centimetru cub de aer.

Lumina soarelui, uscăciunea omoară pe cei mai mulți microbi. Temperatura mare omoară deasemenea microbii. Unii mor la 60 grade temperatură, alții la 100, alții numai la 140 grade. Sunt, apoi, o mulțime de substanțe chimice, așa numitele desinfecțante, cum sunt lisoformul, sublimatul, acidul fenic etc. care distrug microbii.

Microbii sunt cauza tuturor boalelor microbiene, cum sunt scarlatina, pojarul, tuberculoza, sifilisul, difteria etc. Ei au un caracter de specificitate, adică un oarecare microb nu cauzează decât o singură boală; de exemplu microbul tuberculozei nu va îmbolnăvi pe om decât numai de tuberculoză.

Microbii dau naștere la boale fie prin acțiunea lor proprie, fie prin toxinele, prin otrăvurile pe care le răspândesc în organismul omului.

Sunt anumite cauze care favorizează dezvoltarea microbilor, deci producerea boalelor, așa sunt: etatea tânără (copilăria) favorizează boalele eruptive (scarlatina, pojarul, etc.), aglomerarea populației, oboseala, nemănăcarea, răceala, depresiunea morală, lipsa de aer, de soare, de lumină, sărăcia, alcoolismul, sunt cauze care slăbesc organismul uman în lupta cu microbii.

Din cele de mai sus rezultă că în bună parte lupta omului contra boalelor nu este altceva decât lupta contra microbilor.

Revoluționarii au fost respinși peste Mureș, iar imperialii au intrat în cetate. După aprovizionarea cetății, trupele transilvane s'au retras, prin Făget, spre Ardeal, iar gen. Leiningen, împreună cu trupa de ajutor sosită din Banat, s'a înapoiat la Timișoara. Cele două companii (15 și 16) de grăniceri au rămas în cetate, spre a spori efectivul garnizoanei de apărare.

Consiliul de războiu din Timișoara tranșă diferendul prin ordinul categoric de a merge la atac.

În ziua de 14 Decembrie plecă din Lugoj un detașament prin Herendesi, Valeapai, Rafna și Ezeriș spre Bocșa, iar dela Caransebeș, prin Brebul și Soceni spre Reșița. De altă parte, glotașii mobilizați din Gărana, Brebul Nou, Slatina, Goleți, etc. au fost și ei trimiși spre Reșița, pe drumul Văliugului. Comandantul lor era căpitanul Raxokrak.

Detașamentul pornit din Caransebeș era format din companiile 23, 24 și 27. Comanda companiei 24 o avea căpitanul Traian Doda, iar detașamentul era sub ordinele căpitanului Philipovici, ca cel mai vechi în grad.

Ajuns în fața Reșiței, căpitanul Philipovici nu știa ce să facă, să atace sau să se retragă. Văzând ezitarea comandantului și fără să știe de neînțelegerca dintre Gerlich și Eisler, căpitanul Doda, care îi urma în vechime imediat lui Philipovici, a propus consfățui-

rea tuturor ofițerilor spre a se decide ce este de făcut. Ofițerii hotărîră să se procedeze la atac, după ce în prealabil căpitanul Doda va încerca să-i determine pe revoluționari să capituleze.

Lupta urma să se dea pe trei coloane: aripa stângă să treacă peste Târnova, centrul peste Țerova, iar aripa dreaptă, sub comanda căpitanului Philipovici, să ocupe drumul Reșița-Câlnic, apărând astfel din spate contra Bocșei cele două coloane de atac.

Acoperite de ceață deasă, în 16 Decembrie, cele două coloane s'au putut strecura neobservate de inamic până la locul de pornire la atac. Căpitanul Doda a început tratativele de capitulare și revoluționarii erau gata să cedeze, când deodată căpitanul Philipovici deschise focul, apoi își părăsi unitatea. Acesta, fără să mai aștepte ordinele lui Doda, se retrase, lăsând descoperite cele două coloane. Revoluționarii, fiind atacați în timpul tratativelor, le-au întrerupt și au răspuns cu o ploaie de focuri. Grănicerii erau complet desorientați. Când

sosi Doda în mijlocul lor și luă comanda, constată că nu mai poate face nimic, mai ales că fu rănit la piciorul drept și s'a retras din luptă. Succesorul lui, lt. Zavisits, s'a convins și el că cu dispoziții contradictorii, neînțelegeri și comandanți care își părăsesc unitatea, oricât de bună ar fi ea, nu se poate da o luptă decisivă și ordonă retragerea spre Soceni.

Când a aflat de înfrângerea grănicerilor, Eisler a contramandat ordinul de atac general fixat pe ziua de 18 Decembrie și a cerut îndrumări dela Timișoara. Lt. col. Gerlich, ținând drumul trupelor în retragere, în Valea Bou, le-a făcut o aspră muștrare, iar când unii subofițeri i-au spus că nu au tunuri, în timp ce inamicul e bine înzestrat cu tunuri, le-a răspuns: „Duceți-vă și luați-vă tunuri dela inamic“. La aceasta trupa s'a întors și a luat din nou drumul spre Reșița.

Revoluționarii încurajați de eșecul grănicerilor, au pornit ei la atac în 18 Decembrie. Cei din Bocșa, după o luptă

Tovărășie

de I. Bozdog

Continuare din pag. 1-a

ei inventatorii și răspânditorii celor mai fantastice svonuri și cei mai aprigi primi luptători în liniile patrioților revizionisti.

Ungaria a fost doar cea dintâi țară, care atunci când au trebuit să fugă din Rusia și Galiția, i-a primit nu numai ospitalier, ci în mase, pentru topirea acestora în cazanul lor național. Așa ne spune scriitorul *Eugen Rákósi* în Nr. 76 1915 din „Budapesti Hirlap”: „Bazinul colosal al Ungariei este asemănător cuptorului vrăjitoarelor din Macbeth. Providența a veghiat asupra acestui cazan, în care a aruncat în lungul secolelor Tătari, Turci, Germani, Sârbi, Valahi, Evrei și tot ce lumea cunoaște ca naționalități, și tot ce cade în acest cazan, fierbe, se transformă și hrănește forța maghiară. Aici este forța rasei ungare”. (Le litige roumaino-hongrois, C. Codarcea, pg. 49).

„Maghiarii au reușit, printr'un sistem rafinat de intimidare și prefăcută lealitate să-și impună voința lor Coroanei într'un așa grad, încât ei sunt cei dintâi care se miră. O însemnată parte a succesului lor se datorește și presei zilnice. *Seminția evreească, care conduce cele mai răspândite zăre ale monarhiei, își vede în Ungaria idealurile sale realizate. În realitate Sionul se află nu pe Jordania, ci pe Dunărea de mijloc*”. (V. M. Theodorescu. pg. 205).

Prorocul sistemului de prefacere a Ungariei într'un stat cu o singură limbă — cea ungară — *Bekics Gustáv* constată: „maghiarizarea industriei și comerțului nostru e datorită în primul rând maghiarizării populației israelite. Dacă comerțul nostru este 54% maghiar, acest frumos rezultat este opera incontestabilă a evreilor, dat fiind că *negustorii unguri sunt în realitate evrei*. Acest proces de maghiarizare este însă împiedecat de către antisemiți. Antisemitismul maghiar gonește din patrie 625.000 evrei, fără de care populația noastră abia va atinge 6 milioane. Sperăm totuși că evreii noștri vor rămânea buni patrioți. Maghiarizarea elementului israelit, având drept

directă consecință maghiarizarea comerțului și industriilor noastre și nu peste multă vreme a orașelor noastre dela Adriatică până la Carpați, va da țării un aspect, un colorit maghiar. Industria și comerțul fiind maghiare vom avea o garanție puternică, sigură a maghiarizării teritoriului”.

Mulți unguri luminați, recunoscând pericolul plăgii evreești, — dar cel mai puternic suport al nobilimii, — ca *Nyistor Zoltan* — au pretins stăruitor ca magnații să renunțe la idealul lor de stat național-unitar, căci odată se va prăbuși „forța rasei maghiare”, (evreimea) din fața căreia „milioane de unguri de sânge emigreză în insule și în pădurile seculare ale Africii”. Dar zadarnic! Evreii au fost apărați cu și mai mare înverșunare de către revizionisti din Budapesta, înrudiți și prin sângele atâtor căsătorii, încât în Martie 1938 „Magyar Szemle” sub titlul: *Minoritatea maghiară în România, protesta contra unor legi aduse împotriva evreilor: „Această evreime sionistă însă a rămas prin graiul său și prin cultura sa maghiară și astfel ea este cea mai înscmnată consumatoare a spiritualității maghiare înlocuind pe cei 200.000 intelectuali care au emigrat*. Această evreime este cea mai sigură patroană a muncitorimii maghiare. E de prisos a repeta că măsurile îndreptate împotriva evreilor din România ating interesele elementului maghiar, deoarece colaboratorii maghiari ai ziarelor evreești, muncitorii maghiari ai întreprinderilor evreești și numeroasele servitoare maghiare rămân fără pâine”.

Ei au avut și au tot atât de mare interes pentru refacerea Ungariei ca și magnații pentru a-și reface situația splendidă ce au avut-o și o au și azi în Ungaria. Ei au avut și au și azi privilegiul de exploatare a populației nevoiașă, menajând pe magnați cu fantoma *Statului național*. De aceea legile antisemite de azi, de-acolo, sunt simple petece de hârtie, bune pentru orbirea ideologiștilor rasiști ai Axei, iar puținii rasiști unguri și germani plătesc îndrăzneala lor cu

Feudalism

de Horia Teculescu

Continuare din pag. 1-a.

Urmărind orientările politice ale statului vecin, ne izbește entuziasmul cald față de Anglia, în anii de după războiu. Ce revărsare de reclame, ce invitații la vânatoare, ce propagandă intensă, pentru câștigarea opiniei publice engleze. Lordul Rothermere, conducătorul unui trust de ziare, s'a învrednicit de un adevărat cult în Ungaria, ridicându-i-se chiar un monument. Crescând puterea Italiei și a Germaniei, cochetăria a urmat o nouă orientare. Și, iată-i, pe incorigibili feudalii cântând în struna Axei, încurcându-se printre picioarele marilor forțe, doar, doar să profite de încurcături, pentru restabilirea marelui imperiu purtător al unei misiuni de cultură în Orient.

Răstălmăcind date, falsificând statistici, trunchiând texte, ultimii feudali ai Europei stăruesc pentru împlinirea drepturilor lor istorice, în primul rând asupra Ardealului.

Dar dreptatea cauzei noastre apare mereu și crește, fapt ciudat, tocmai prin stăruința lor... prin hărțile publicate de ei și prin statisticile lor. Ce poate fi mai convingător decât atlasul și recensământul maghiar, chiar dacă adevărul este puțin diformat. Și așa, orice argument este în folosul nostru, iar armele lor ne slujesc de apărare.

amenzi și temnițe grele, fiindcă dărâmand suportul, dărâma însuși ideea statului național-unitar. Ar fi interesantă și la noi o statistică fidelă a schimbului bunurilor intervenită pe urma Decretelor Legi din Octombrie 1940 și Martie 1941, referitoare la bunurile imobiliare evreești. Aceste bunuri, ca și întreprinderile comerciale și industriale, au trecut în chip fictiv sau real aproximativ 30% dela Evrei la Unguri, 10% în mâini românești, iar restul în mâinile populației germane, ca una ce dispune de capital rulant mai important.

În trecutul apropiat, pela 1902, în fruntea acțiunii săcuești și a colonizărilor între Români, în congresul dela Tușnad, partea leului și-au asumat-o economiștii evrei!

Cărdășia evreo-maghiară lucra, până mai ieri, sub înalta protecție a Elenei Lupescu, azi sub protecția comunității maghiare!

Avem destul necaz cu cei autohtoni; să grijim de patrioți!

În fața lumii, noi înlocuim retorică lor întortochiată și jocul artificial de rachete, cu adevărul limpede ca lumina soarelui, prezentat cu dovezi luate dela ei. Dece nu le putem dovedi, atunci, realitatea, s'ar întreba cineva? Pentru că în țara lor este o tradiție de opinie falsificată. Odinioară, gazetarii evrei le prezentau o situație ireală, astfel că, în preajma prăbușirii imperiului austro-ungar, nu aveau nici un presentiment de ruinare. Astăzi, opinia publică este formată de clasa aristocrată, care mai păstrează spiritul feudal stătuț, încât nici acum tipetul realității nu străbate la urechile lor. Când întreaga lume a realizat marele act de dreptate socială al împărțirii latifundiilor, în Ungaria continuă stările feudale, țărani fiind în mizerie pe moșiile magnaților, iar aceștia trec senini pe lângă gemetele lor.

E firesc să ne întrebăm, pot avea acești oameni spirit de dreptate față de noi (ne gândim la tratativele dela T. Severin), când față de marea mulțime a țărănilor de neamul lor nu au nici un simț de dreptate, ținându-i în robie și acum?

O singură dată acești oameni au fost aduși la realitate: în 1919, când armata română a intrat în Budapesta. Și astăzi, de nu le vom putea dovedi dreptatea noastră, îi vom dovedi, cu adevărat.

P. S. Veniamin Nistor nou episcop al Caransebeșului

Cu o impresionantă majoritate, părintele arhimandrit Veniamin Nistor, consilier eparhial la Mitropolia din Sibiu, a fost ales episcop al Caransebeșului, în locul rămas vacant prin alegerea P. S. S. Dr. Vasile Lăzărescu, la Timișoara.

Grea sarcină pe umerii urmașului, pentru că chiar de-am uita toate discuțiunile și luptele care s'au dus acolo pentru desființarea acestei episcopii, nu putem uita moștenirea organizatorului înțelept *Ioan Popazu* și a lui *Nicolae Popca*, cărturarul biograf al marelui Mitropolit Șaguna.

Noi vedem, în alegerea făcută, semnul unor mari vremi de înnoire, P. S. S. fiind cu adevărat păstorul de care această glorioasă Episcopie avea nevoie.

Salutăm, deci, fericita alegere și pentru acest motiv, singurul care ar fi suficient spre a ne lăsa bucuria întreagă, dar și pentru un motiv intim; P. S. S. este fiu al ținutului nostru și, ceace se întâmplă așa de rar, e al doilea episcop pe care-l dă un mic sat, de graniță azi, Aracii, vechiul Arpătac din județul Brașov.

Tot de aici a pornit și actualul episcop al Vadului, Clujului și Feleacului, P. S. S. Nicolae Colan.

de 1 ceas, au ocupat Furlugul, iar grănicerii, o companie, s'au retras spre Remetea. Cei din Reșița ocupară, fără rezistență, Soceni. Incendiară apoi satele Furlug, Ezeriș și Soceni, împușcând mai mulți locuitori potriviți revoluției și în spre seară s'au retras la Reșița și Bocșa.

A doua zi, primind ajutoare dela Vârșet, revoluționarii se hotărâră să atace și Lugoju. Consiliul de războiu din Timișoara se decise atunci să pună capăt cu orice preț terorismului inaugurat de revoluționari în Banat. În acest scop trimise la Lugoju 1 batalion de infanterie Sivkovic, mai mulți ulani și 13 tunuri. Comandantul trupelor de operații fu ales în persoana colonelului Wernhard și în felul acesta s'a înălăturat și neajunsul rezultat din rivalitatea Eisler-Gerlich.

Cu noi trupe și cu un comandament unic, împreună cu trupele de grăniceri, se fixă ziua de 24 Decembrie pentru atac. Trupa fu împărțită în 5 coloane.

Coloana I, sub comanda căpitanului de cavalerie Dlonhovetzky, se compunea din 2 companii de grăniceri, 2 companii de plăeși, 2 escadroane de ulani și 5 tunuri, și trebuia să treacă prin Herendest, Visac, Valepai asupra Bocșei Române.

Coloana II, sub comanda maiorului Eisler, se compunea din 1 companie de grăniceri, 1 companie de plăeși, 1 batalion de infanterie Sivkovic, 2 tunuri, 10 serezani și 20 grăniceri călare și avea să ocupe Bocșa Germană, prin Furlug.

Coloana III, sub comanda locot. Zavisits, se compunea din 1 companie de grăniceri, 20 serezani și 15 grăniceri călare și avea să ocupe Călnicul, trecând prin Brebul și Soceni.

Coloana IV, sub comanda căpitanului Raxokrak, cu 3 companii de grăniceri, 10 serezani, 10 grăniceri călări și 3 tunuri trebuia să atace Reșița, pornind din Brebul peste Târnova.

Coloana V, sub comanda sublocot. Martinovsky, compusă din 200 glotași

înarmați, 20 grăniceri călare, urmau să plece din Slatina, prin Gărana, spre Reșița.

Ciocnirea s'a produs în dimineața zilei de 24 Decembrie, atât asupra Bocșei, cât și asupra Reșiței. Trei loviturile de tun trase de revoluționari din tunurile de tuci ale Reșiței a fost semnalul de începerea luptei. Ei dispuneau și de tunuri de mare calibrul. Unul din ele purta numele „Baba”, cu mult superior tuturor celorlalte. Acesta, după ocuparea Reșiței, a fost adus ca trofeu la Caransebeș. Lupta de artilerie era vie de ambele părți. Terenul accidentat și zăpada mare nu au favorizat înaintarea trupelor pedestre. Abia după masă a început să cedeze inamicul și seara a început retragerea spre Vârșet, lăsând în mâinile imperialilor cele două orașele.

În timpul operațiunilor militare, glotașii satelor din jur, din războare pentru țărădelegile săvârșite de revoluționari în satele lor, au dat foc Reșiței.

Au căzut pradă flăcărilor 140 de case, biserica catolică, câteva ateliere și magazii.

Dintre grăniceri s'au distins în luptă: căpitanul Puffer, sublt. Adamescu, oberserezantul Ion Răin, soldații Pavel Pures, Ion Balaci, Ianăș Goleț și caporalul Iancu Bărliba.

La începutul lunii Ianuarie 1849, colonelul Wernhard, împreună cu trupele de ajutor, s'a retras la Lugoju, iar grănicerii au rămas ca trupă de ocupație și anume: 1 companie la Reșița, 2 companii la Călnic, 5 companii la Bocșa și 1 companie s'a retras la Lugoju.

Avanposturile trupei de ocupație au fost așezate dincolo de Bocșa, spre Gătaia, Doclin, Dognecea, Crașova, stabilind și legătura cu glotașii dela Gura Golâmbului și Steierdorf.

Citiți

„Gazeta Transilvaniei“

DREPTURI ISTORICE ?*)

de Dr. D. Chirculescu

II.

Coroana Sfântului Ștefan

Ce s'ar fi întâmplat dacă istoria ar fi fost în stare să dea loc evenimentelor, să creeze drepturi și să determine schimbări de granițe, într'un cuvânt, să dea norma vieții popoarelor, așa cum pretind Ungurii să fie astăzi ?

Dacă evenimentele cunoscute Istoriei, odată petrecute și depășite, ar trebui să constituie justificare pentru a fi readuse în actualitate, pentru simplul motiv că așa a mai fost înainte, aceasta ar fi tot una cu pretenția ca omenirea să trăiască fixată într'o nemișcare desăvârșită, într'o definitivă încremenire în timp. Este renunțarea definitivă la orice progres al civilizației. Mai mult : A spune că o epocă trebuie reînviată fiindcă ea a existat în trecut, că un stat trebuie refăcut, în contra cerințelor unei epoci, pentru că a mai existat odată în acea formă, este tot una cu pretenția de a întoarce apele din cursul lor, omenirea din drumul ei. Și-ar putea oare închidui cineva cu mintea întreagă, că evul mediu, de pildă, ar mai putea fi reînviat în zilele noastre ? Și-ar putea oare închidui cineva o reconstruire, în zilele noastre, a fostului imperiu Habsburgic, contopire de naționalități eterogene, când în întreaga Europă clocește în popoare simțământul dreptului la viață a fiecăruia din ele ? Cum oare s'ar putea încălca în picioare, cu sorți de dăinuire, credința vremii, care singură creează evenimentele ? Ce pot spera Ungurii ? Să oprească omenirea în visul ei de organizare pe naționalități etnice, pentru a pune în loc fantomele trecutului, de care omenirea e sătulă ? Să renunțe întregul glob la crezul lui, așa, doar de dragul mitului coroanei Sfântului Ștefan, sau, mai ales, ca să fie satisfăcută înfima națiune maghiară, care se crede îndreptățită să stăpânească de două și de trei ori mai multe populații străine ?

Istoria le-ar putea fi cu adevărat de folos Ungurilor, căci din Istorie se pot trage învățăminte. Și Istoria arată Ungurilor, dacă pot înțelege, cât de zădarnică este străduința de a sfărâma suflul vremii : ce exemple minunate ne oferă vrebșirea, în 1918, a anarhiceii monarhii Austro-Ungare, ca și evenimentele internaționale actuale, care decurg din anumite greșeli fundamentale de aplicare a principiilor ale Tratatului dela Versailles.

Aceasta în ce privește pretenția maghiară la așa zisele „drepturi istorice“ ale coroanei Sfântului Ștefan.

Un alt înțeles al „drepturilor istorice“

Este însă probabil că și Ungurii și-au dat seama că, prezentate numai sub această formă, „drepturile istorice“ invocate în sprijinul pretențiilor lor, apăreau ca niște vorbe goale de înțeles. Au priceput, probabil, și Ungurii, că omenirea, atât de conștientă de ea însăși, nu poate fi amăgită astăzi cu basme și legende de coroane de aur... De aceea, Ungurii, păstrând expresia de „drepturi istorice“ spre a servi temei drepturilor

Erratum.

*) În prima parte a acestui articol, apărută în numărul trecut, rândul 12, în loc de *denunțate și puse în adevărata lor lumină*, trebuie citit : *cercetate și puse în adevărata lor lumină*.

coroanei Sfântului Ștefan, îi schimbă însă înțelesul, spre a vorbi, pe alt plan, de drepturile populației maghiare, ca element etnic, asupra pământului Transilvaniei. Pentru a susține însă că populația maghiară se bucură fie de dreptul primului ocupant al unui teritoriu de nimeni locuit, — cum s'a susținut de ei pentru Transilvania, — fie de dreptul unei populații (recte cea ungare) deposedate cu vremea prin infiltrații de Români în Transilvania, era în primul rând nevoie de o dovadă sprijinitoare. Ori, cum se poate face dovada că populația etnică română a luat pe nedrept locul populației etnice maghiare, decât prin invocarea evenimentelor trecutului, înregistrate și păstrate de Istorie ? Așa încât, și de această dată, probabil pentru a se obține o confuzie prin cele două înțelesuri deosebite ale aceleiași expresii, Ungurii folosesc prilejul să ne vorbească, intenționat, încă și încă, tot de „drepturi istorice“.

Dar cuvintele meșteșugit alese nu isbutesc să acopere realitățile. Și realitățile sunt toate, covârșitor, exclusiv, în favoarea noastră a Românilor.

Este adevărat că pe toată suprafața globului, în procese de foarte lungă durată, unele popoare s'au stins, și locul lor a fost luat de altele mai vi-guroase, mai prolifiche ; acesta e un fenomen natural, pe care Istoria ni-l păstrează. Dacă așa s'ar fi petrecut lucrurile, în Transilvania dela venirea Ungurilor în câmpia Panoniei și până în zilele noastre, înlocuirea populației maghiare cu cea românească ar avea înțelesul unei selecții naturale în favoarea poporului celui mai înzestrat. Ori, Istoria nu are a se pune în calea proceselor naturale, și deci, și în acest caz, populația maghiară din Transilvania, care ar trebui atunci socotită ca fiind decadentă, nu poate revendica stăpânirea populației românești, care apare, în această ipoteză, ca fiind în plină ascendență biologică.

Dar aceasta este o discuție secundară.

Principal este că în zilele de azi, elementul etnic al Transilvaniei îl formează Românii. Și aceasta este o stare de fapt. Stările de fapt constituiesc prin ele înșile un drept, atâta vreme cât ele nu pot fi dovedite ca fiind contrare unor drepturi ale altora. Ori, Istoria nu aduce nici un fapt în sprijinul drepturilor Ungurilor contra stării de fapt a așezării etnice a Românilor în Transilvania. Și Ungurii știu foarte bine acest lucru. De aceea au și inversat problema : au încercat să arate că Românii, așezați în Transilvania, nu pot dovedi legitimitatea așezării lor acolo și că, deci, ei nu au căderea de a-și exercita drepturile lor, inclusiv pe cel de autodeterminare și alipire la Statul Român.

Dar, a spune că așezarea etnică românească din Transilvania nu-și poate justifica prezența ei altfel decât prin starea de fapt, *aceasta nu arată care este dreptul Ungurilor asupra acestei regiuni*. Căci, cum am arătat, pentru a contesta starea de fapt, în folosul tău, trebuie să aduci dovada ta pozitivă. Ungurii n'o au. Și neavând-o, ei so-mează pe Români să aducă ei dovada pozitivă a drepturilor lor. Manevra maghiară apare aci în toată adevărata ei lumină. Dar e zadarnică.

În numărul viitor vom încheia cu capitoul „Drepturi reale“, aceste considerațiuni pe marginea falselor „Drepturi istorice“ invocate de Unguri.

Cuvinte despre educație

COPILUL

de Maria Popescu-Bogdan

Precum o floare răsare și crește, predispusă de natură în dezvoltarea ei : parfum, culoare nuanțată, înălțime etc., și pe care grădinarul, îndemnat de spiritul lui cercetător și inventator, o înobilizează, îi dă o direcție de dezvoltare mai completă, așa se întâmplă și cu cea mai prețioasă floare de pe pământ, produs al omenirii „Copilul“.

Intr'o mână de pietricele, adunate de pe marginea mării, pe care marea le-a format prin valurile ei, la întâmplare, identice în rotunjimea lor, puțină deosebire vei putea găsi între pietricele comune și cele nobile.

Prin tăieturile măestrului și cizelarea ce le-o aplică acesta, se dovedește că, și cea mai ordinară dintre ele devine, cu timpul, mai frumoasă, încât nici vorbă nu poate fi, de a le mai putea clasifica la egal.

Fibrele fine și culorile minunate ale pietricelelor nobile, intenționate de natură, devin mult mai frumoase, se clarifică prin această cizelare și nu numai că ne arată pe cea mai nobilă, ci cea mai nobilă suportă o cizelare mult mai intensă ; de aci strălucirea ei adevărată.

Veți recunoaște, prin aceasta, că unele dintre ele sunt de cali-

tate superioară ; dar cu cât aceeași calitate este mai redusă, cu atât mai clar se dovedește originea ei rudimentară.

Așadar, legea referitoare la educație, oricât de meticuloasă și grea ar fi ea, în mândria noastră generală, — aceasta este. Toate succesele ei se înmulțesc, sută la sută, așa că după cum lucrarea noastră înaintează, fiecare oră ne readuce pe urma oamenilor mari, cu care noi am început a lucra, în condiții similare.

Doi copii merg la școală, mână 'n mână, pregătind aceeași teză. Intr'o jumătate de oră, unul dintre ei se găsește, cu o pagină, cu două, cu trei, cu mai multe, înaintea celuilalt, deși amândoi depun aceeași efortare intelectuală. Astfel se mărește distanța de capacitate, care la naștere nu exista decât redusă ; se va găsi însă cu atât mai mult la maturitate și și mai mult la sfârșitul vieții.

Așa se poate deosebi adevărata educație de cea falsă. Educația cea falsă este ceva ușor, îmbucurător, te încălzește ; este una care, din zi în zi, ne dă o părere tot mai bună de noi înșine.

Adevărata educație însă oboșește, nu dă satisfacții momentane și zi de zi, ea ne sugerează deprecierea valorii noastre.

Indivizi, nu ne puteți judeca, ca mandatarii ai poporului.

De altfel ați înțeles și Dvoastră, că aici nu poate fi vorba de drept, ci numai de forță. Lucrul acesta nici nu ați mai încercat să-l ascundeți, căci ați nesocotit până și formele legale cele mai elementare, care se observă chiar pentru criminalii înaintea curților cu jurați. Lumea va auzi cu uimire, că s'au putut judeca niște oameni de către o instanță judecătorească, fără ca să poată avea măcar apărători. Ați proclamat sus și tare că forța birue dreptul și nici că ați mai căutat să mascați în fața lumii a ceea ce nu mai e judecată, ci executare. Să nu ne cereți dar nouă să ne facem complici în acest simulacru de proces, încercând să facem din partea noastră un simulacru de apărare. Au fost siliți prin violență și insulte apărătorii noștri să se depărteze ! S'a agitat prin presă opinia publică maghiară, reprezentată prin juriul din Cluj, în contra noastră și a întregului popor român. Au fost violențați și aici, și am fost terorizați totdeauna, cum suntem terorizați în toate de când am denunțat lumii civilizate asupririle, ce le îndurăm. Mai poate fi vorba dar aici de judecată, de apărare în înțelesul juridic al cuvântului ? Nu Faceți ce voți !

Nevinovați suntem, dar d-voastră, sunteți stăpâni pe individualitatea noastră fizică, nu însă și pe conștiința noastră, care în această cauză este conștiința națională a poporului român. Dacă nu sunteți d-voastră competentă să ne judecați, este însă un alt tribunal mai mare, mai lămurat și de sigur mai nepărtinitor, care ne va judeca pe toți : e tribunalul lumii civilizate, care va osândi odată mai mult și mai aspru, decât va osândit până acuma.

Prin spiritul de intoleranță, prin tr'un fanatism de rasă, fără seamăn în Europa, osândindu-ne, veți isbui numai ca să dovedeți lumii că Maghiarii sunt o notă discordantă în concertul civilizațiunii.

De aceea nu ne este în gând să venim înaintea Dvoastră să dovedim că avem dreptul la existență.

Intr'o asemenea chestiune nu ne putem apăra în fața Dvoastră. Nu putem decât să acuzăm în fața lumii civilizate sistemul asupritor, care tinde să ne răpească ceea ce un popor are mai scump : legea și limba.

De aceea nu mai suntem aici acuzați : suntem acuzatori !

Ca persoane nu avem ce căuta înaintea acestei Curți cu jurați, fiindcă noi am lucrat numai ca mandatarii ai poporului român și un popor întreg nu se poate trage la bara judecătorească.

Plângerile poporului român nu pot fi judecate de un juriu exclusiv maghiar, care este și judecător și parte.

De aceea nu este de demnitatea poporului român de a se apăra în fața juriului din Cluj ! Intr'adevăr aceasta este o chestiune politică și de stat, care rezultă dintr'un proces secular între națiunea maghiară și autoctona națiune română. De judecată dar nu poate fi vorba ! Ne puteți osândi ca

De aceea nu mai suntem aici acuzați : suntem acuzatori !

Ca persoane nu avem ce căuta înaintea acestei Curți cu jurați, fiindcă noi am lucrat numai ca mandatarii ai poporului român și un popor întreg nu se poate trage la bara judecătorească.

Plângerile poporului român nu pot fi judecate de un juriu exclusiv maghiar, care este și judecător și parte.

De aceea nu este de demnitatea poporului român de a se apăra în fața juriului din Cluj ! Intr'adevăr aceasta este o chestiune politică și de stat, care rezultă dintr'un proces secular între națiunea maghiară și autoctona națiune română. De judecată dar nu poate fi vorba ! Ne puteți osândi ca

De aceea nu mai suntem aici acuzați : suntem acuzatori !

Ca persoane nu avem ce căuta înaintea acestei Curți cu jurați, fiindcă noi am lucrat numai ca mandatarii ai poporului român și un popor întreg nu se poate trage la bara judecătorească.

Plângerile poporului român nu pot fi judecate de un juriu exclusiv maghiar, care este și judecător și parte.

De aceea nu este de demnitatea poporului român de a se apăra în fața juriului din Cluj ! Intr'adevăr aceasta este o chestiune politică și de stat, care rezultă dintr'un proces secular între națiunea maghiară și autoctona națiune română. De judecată dar nu poate fi vorba ! Ne puteți osândi ca

De aceea nu mai suntem aici acuzați : suntem acuzatori !

Ca persoane nu avem ce căuta înaintea acestei Curți cu jurați, fiindcă noi am lucrat numai ca mandatarii ai poporului român și un popor întreg nu se poate trage la bara judecătorească.

Plângerile poporului român nu pot fi judecate de un juriu exclusiv maghiar, care este și judecător și parte.

De aceea nu este de demnitatea poporului român de a se apăra în fața juriului din Cluj ! Intr'adevăr aceasta este o chestiune politică și de stat, care rezultă dintr'un proces secular între națiunea maghiară și autoctona națiune română. De judecată dar nu poate fi vorba ! Ne puteți osândi ca

De aceea nu mai suntem aici acuzați : suntem acuzatori !

Ca persoane nu avem ce căuta înaintea acestei Curți cu jurați, fiindcă noi am lucrat numai ca mandatarii ai poporului român și un popor întreg nu se poate trage la bara judecătorească.

Plângerile poporului român nu pot fi judecate de un juriu exclusiv maghiar, care este și judecător și parte.

De aceea nu este de demnitatea poporului român de a se apăra în fața juriului din Cluj ! Intr'adevăr aceasta este o chestiune politică și de stat, care rezultă dintr'un proces secular între națiunea maghiară și autoctona națiune română. De judecată dar nu poate fi vorba ! Ne puteți osândi ca

De aceea nu mai suntem aici acuzați : suntem acuzatori !

Despre Memorand

Declarația acuzațiilor în procesul Memorandului

V.

Onorabilă Curte, Domnilor jurați,

Memorandul, pentru a cărui publicare și răspândire suntem trași, ca niște făcători de rele, înaintea acestei bare judecătorești, nu cuprinde, precum v'ați putut convinge, decât gravaminele poporului român, care ne-a trimis pe noi ca să cerem scutul Tronului pentru

drepturile lui nesocotite și călcate în picioare.

Ceeace ne-a silit pe noi și pe întregul popor român, ca să facem acest demers, este faptul că atât legislațiunea, cât și guvernul ne-a adus la convingerea nestrămutată că în fața lor, pentru noi, vorbă de dreptate nu poate fi.

În zadar au fost toate promisiu-

drepturile lui nesocotite și călcate în picioare.

Ceeace ne-a silit pe noi și pe întregul popor român, ca să facem acest demers, este faptul că atât legislațiunea, cât și guvernul ne-a adus la convingerea nestrămutată că în fața lor, pentru noi, vorbă de dreptate nu poate fi.

În zadar au fost toate promisiu-

Comemorarea lui Iosif Vulcan la Arad

Conferința dlui dr. Teodor Popa

Implinindu-se 100 ani dela nașterea lui Iosif Vulcan, întemeietorul revistei „Familia” dela Oradea-Mare, despărțământul Arad al „Astrei” a organizat o conferință comemorativă, pe care a ținut-o, la Palatul Cultural, d. dr. Teodor Popa, președintele „Astrei” din județul Bihor.

Evocând viața marelui cărturar ardelean, conferențiarul a schițat biografia lui Iosif Vulcan, născut în comuna Holod, județul Bihor. Fiu al unui vrednic preot român, și-a făcut studiile la liceul premonstratze din Oradea, unde chiar atunci s'a înființat catedra de limba română. Titularul acestei catedre, a fost profesorul Alexandru Roman, ajuns mai târziu deputat în parlamentul ungar și membru al Academiei Române. Acesta l-a introdus pe Iosif Vulcan în frumusețile limbii române. Părăsind liceul, Iosif Vulcan se înscrie la Universitatea din Budapesta, studiind dreptul, dar n'a profestat niciodată advocatura, fiindcă vocația sa îl chema să activeze pe alt tărâm.

În acest timp, Iosif Vulcan scrie primele sale poezii, din care a rămas pentru posteritate caldul patriotism al cântărețului.

Iosif Vulcan era îndrăgostit de poezia populară, fiindcă iubea foarte mult pătura noastră țărănească, în care vedea taina rezistenței noastre naționale dealungul veacurilor de opresiune străină.

Naționalismul lui Iosif Vulcan, purta pecetea descendenței noastre latine și credința aceasta și-a sintetizat-o în frumosul poem „Deșteptarea lui Traian”. A mai scris nuvele, romane și piese de teatru, pentru că voia să umple golurile de veacuri în scrisul românesc.

Dar meritul nepieritor al lui Iosif Vulcan rămâne întemeierea revistei „FAMILIA”, câștigându-și dela început colaborarea lui Timotei Cipariu, Papiu Ilarian, Gh. Barițiu, Iustin Popfii, Alexandru Roman, Lucreția Suciu, Miron Pompiliu, Vasile Buticescu, și din vechea țară pe Mihail Eminescu, Vasile Alecsandri, Dumitru Bolintineanu, Aron și Nicolae Densușeanu, Hașdeu, Vasile Ureche, Grigore Tocilescu, și mai târziu pe Ion Lapedatu, Andrei Bărseanu, Virgil Onițiu și alții.

Până în anul 1880, „Familia” apărea sub influența curentului latinist, care domina pe atunci în Ardeal. Revista a pledat cu dărzenie pentru toate cauzele Românilor de pretutindeni, devenind o călăuză spirituală și națională a neamului.

În acest timp, Iosif Vulcan, depune o vastă activitate culturală și națională. Călătorește prin Ardeal și vechiul regat, legând strânse prietenii cu

conducătorii „Astrei” și colaboratorii revistei.

În anul 1879, este ales membru corespondent al Academiei Române, iar în anul 1891 membru activ. Pe cât i-a stat în putință, n'a lipsit niciodată dela ședințele Academiei, întorcându-se în Ardeal cu sufletul înviorat de nădejdi pentru viitor. În anul 1880, „Familia” este mutată dela Budapesta la Oradea, unde i se deschid noi perspective de afirmare. Avea caracterul unui buletin literar și de folklor. Multe din obiceiurile și dătinile satelor noastre au fost răspândite și popularizate peste toate meleagurile românești datorită „Familiei”.

Revista lui Iosif Vulcan a semnalat apariția lui Mihail Eminescu și Gheorghe Coșbuc. În „Familia” a apărut prima poezie a lui Mihail Eminescu. Iată cum pomenește Iosif Vulcan acest eveniment: „Imi aduc și acum bine aminte cum într-o dimineață de Februarie 1866, primi o scrisoare din Cernăuți, în care un tânăr, după cum scria, de 16 ani, îmi trimitea niște încercări literare. Era tânărul Mihail Eminescu. Iar în continuare mai spunea: „Armonia versurilor și figurile plastice, considerând starea noastră literară de atunci și în deosebi etatea autorului, mă frapară și deschisei cu plăcere coloanele foii mele, noului talent și viitorului poet. I-am trimis un onorariu modest și poetul mi-a răspuns, că acesta a fost primul onorar pentru lucrările lui chiar din Oradea. De atunci s'a legat o strânsă prietenie între acești doi făclieri ai culturii noastre.

Conferențiarul și-a terminat interesanta sa conferință cu aceste cuvinte: „Însângerări pe care le socoteam demult isprăvite, ne reamintesc din nou marea figură a lui Iosif Vulcan. „Familia” e meritul lui de căpetenie, chiar dacă cărțile lui pot fi uitate. Ea rămâne biletul de intrare permanentă a lui Iosif Vulcan în istoria literaturii noastre, cum spunea Octavian Goga.

Se poate spune că revista „FAMILIA” a fost un far național a cărui tărie a crescut prin luminile fericitorilor noștri înaintași și contemporani ai lui Iosif Vulcan. Dacă făcliiile au fost trecătoare, flacăra a rămas vecinică.

Evocarea unui bărbat providențial, cum a fost și Iosif Vulcan, mai ales în vremile grele ce străbăteam, este și un popas, un îndemn și o îmbărbătare.

„Oameni cu inimă mare îți doresc ție scumpul meu neam românesc”, exclama Iosif Vulcan în vremile crâncene pentru neamul nostru.

Ca atunci, și acum gândurile noastre trebuie să se îndrepte spre o deplină unitate sufletească, a spus conferențiarul.

ECONOMICE

Asigurarea recoltei contra grindinei

de Ion I. Pitu

În situația de azi, schimbată, noi Românii așteptăm ca recolta acestui an să fie bună și abundentă pentru a putea satisface nevoile consumului intern, incontestabil sporit în mod simțitor față de trecut. După atâtea lovituri care au pus țara noastră, anul trecut, la cele mai grele încercări, o recoltă deficitară înseamnă o nouă catastrofă în împrejurările tot mai apăsătoare, care vor urma, cu toată siguranța.

Recolta este amenințată mai ales de secetă, inundații și grindină.

Prin măsuri de prevedere economice practice se pun la adăpostul eventualelor pagube ce ar suferi recolta din cauza grindinei, asigurând-o la societățile de asigurare, care se ocupă cu acest comerț. Din statisticele societăților de asigurare reiese că un număr foarte mic de agricultori sunt orientați în privința rostului asigurărilor contra daunelor de grindină (ghiață). În timpuri normale economice care rămân neasigurați, se gândesc că au poate destulă tărie să suferă și pagubele de grindină. Dar indiferent din ce motiv aceștia nu-și asigură recolta, totuși se poate crede, că atunci, vor fi suportat mai ușor, cu mult mai ușor decât astăzi, o daună cauzată de grindină.

Să presupunem că în situația de acum, grindina ar lăsa fără recoltă dar și fără nici o despăgubire mai mulți economi, sau chiar sate întregi, care

nu înțeleg rostul asigurărilor și nu-și asigură recolta. Desigur că acești economi păcătuiesc întâi în contra lor și a familiei lor și apoi în contra intereselor țării întregi. Un om lipsit de pâne, de obicei, rămâne în sarcina altora și în special rămâne avizat la cerșit, indiferent de formă. Dar cerșitorii zilelor de astăzi, trăesc foarte greu. Caritatea publică este supra încărcată cu datorii de împlinit în toate părțile. Astfel, în anul acesta economii, care vor rămâne neasigurați în caz de nefebricitare, vor avea să suferă daune ireparabile și nescuzabile. Ei ar fi o povară în plus în sarcina statului, care e atât de angajat, încât cu greu va putea face față tuturor nevoilor obștești existente.

Asigurarea contra grindinei este o măsură de prevedere necesară și folosită pentru economii satelor noastre, ca și pentru întreaga economie a țării. Ideia aceasta trebuie propagată la sate de către toți oamenii de oine și mai cu seamă de intelectuali, care își dau seama de importanța comerțului de asigurare pentru economia națională.

În anul acesta, campania de grindină care a început abia acum, credem că va fi primită de economi așa cum o reclamă interesul lor.

No. 8894—1941.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 10 Iunie 1941 la orele 10 dimineața se va ține în cabinetul dirigintei oficiului PTT. de reședință Brașov I o tratare prin bună învoială pentru furnizarea a 51.000 kgr. lemne de foc cal. I. (de bună calitate esență tare) necesare oficiilor PTT. Brașov I, Brașov II. Gară și Postului TFF. Sânpetru Jud. Brașov pentru iarna 1941/1942. în conformitate cu art. 88—110 inclusiv din L. C. P. regulamentul O. C. L. și normele generale relativ la tratări prin bună învoială publicate în Monitorul Oficial No. 127 din 4 Iunie 1931.

Concurenții vor pune în plic separat sigilat, odată cu oferta sigilată cu ceară roșie și o garanție de 5% din valoarea ofertei, în numerar, efecte garantate de Stat sau sub recepse Casei de Depuneri. Se va avea în vedere dispozițiunile Decretului de lege publicat în Monitorul Oficial No. 269 din 20 Noemvrie 1939 relativ la garanții, care trebuiesc depuse 25% din valoarea acestora în bonuri pentru înzestrarea Armatei. Garanțiile ce se vor depune se vor însoți de taloanele, cupoanele nescăzute la data constituirii garanției precum și de borderoul original de proprietate al acestora.

Caietul de sarcini se poate vedea în orice zi de lucru la oficiul PTT. de Reședință Pr. Brașov în camera No. 28 Etaj I. Contab. materiale între orele 8—13 și 16—19.

Brașov, 28 Mai 1941.

Diriginte reșed. pr. Brașov,
M. Tesio

Contabil în mat.

Finta I.

CITII

Gazeta Transilvaniei

Judecătoria Mixtă Brașov, secția c. f.

Nr. 743 1941 c. f.

Extras din publicațiune și condițiile de licitație

În cauză de executare pornită de către următorul dr. Petre Fildan din Brașov contra lui Ioan Kraft și soția sa, născută Marta Binnen.

Judecătoria, ordonă licitație execuțională, asupra imobilului înscris în c. f. a comunei Râșnov, No. 5046 sub No. topogr. 450 casă și curte intravilan sub No. 754 cu extensiunea de 172 stj. pt. în valoare de 90.000 lei cu prețul de strigare de 67.500 lei.

Pentru încasarea creanței de 5000 lei, capital și accesorii.

Fixează termen pentru ținerea licitației pe ziua de 16 Iunie 1941 ora 9 a. m. în Brașov, Palatul Justiției, parter, camera No. 12.

Cei care voiesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar și să semneze condițiunile de licitație.

Brașov, la 10 Martie 1941.

Judecător, Dir. de c. f.
Horia Bottea ss. Emilian Momsc ss.Pentru conformitate,
P. Nicolescu

Primăria Municipiului Brașov

No. 13282 1941.
Serv. silvic

Publicație de licitație

În ziua de 27 Iunie 1941 ora 12 se va da în antrepriză la Municipiul Brașov prin licitație publică cu oferte închise tăiatul și mărunțitul a cca 2.000.000 Kg. adică două milioane kg. lemne de foc din depozitul orașului Brașov.

Prețul de strigare pentru tăiatul și mărunțitul a 1000 (Unamie) kg. lemne de foc este 110 Lei.

Ca garanție se cere 5% din suma oferită.

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 98—110 L. C. P.

Caietul de sarcini se poate vedea în orele de serviciu la serviciul silvic.

Brașov, la 2 Iunie 1941.

Primăria Municipiului Brașov.

Mica publicitate

De închiriat dela 1 August 1941 2 (două) localuri de prăvălie în Piața Libertății No. 27.

Ofertele se primesc la Casina Română în Piața Libertății No. 27, până în 10 Iunie 1941.

Cinema „Astra”

Dela 5 Iunie reprezintă

Norocul vine peste noapte

cu :

Maria Andergast, Volf Albach Retty,
Olly Holzman, Hans Olden
Hilde Hildebrand, Ralph Arthur RobertsRegia : HUBERT MARISCHKA
Muzica : FRED RAYMOND.

CRONICA RAZBOIULUI

**Cum se desfășoară evenimentele referitoare la Siria. —
Situafă pe diferite teatre de luptă. — Va izbucni
războiul în Pacific?**

Războiul, se duce deocamdată în cerc închis. Zonele de luptă nu au suferit nici o modificare teritorială. Dacă nu intervine vre-o surpriză de ordin diplomatic, viitoarea acțiune va fi impusă de grija mare de care popoarele europene sunt cuprinse, la gândul că grânele ce se produc pe pământul în care puterile Axei pot să-și înfigă adânc plugul, nu le vor putea îndestula. Ca atare ele trebuie găsite în altă parte.

Știut este, că după războiul mondial, Europa — unde, anumite țări care erau considerate grânarele ei marea proprietate a fost desființată — a fost nevoită să aducă de peste ocean o treime din consumul grâului și porumbului. Acela treime nu mai vine în continentul nostru dela începutul actualului război. La aceasta dacă se adaugă consumul impus de acțiunea războinică, se înțelege dela sine că stocurile de cereale, oricât de mare ar fi fost, sunt aproape epuizate. Speranța este în recolta nouă și în raționalizarea consumului pe care, fiecare din noi, trebuie să-l respecte cu toată rigurozitatea.

Acțiunea viitoare este deci îndreptată, în primul rând, pentru refacerea celui mai important grănar al Europei, „Ucraina”. De înțelegerea de care cercurile interesate vor face dovadă, depinde dacă acea refacere va veni sau nu, pe cale diplomatică.

De această refacere, cu caracter economic european, este legată însă și speranța refacerii țării noastre spre răsărit.

De altfel, după întâlnirea dela Brennero, dintre d-nii Hitler și Musolini, presa germană și italiană a subliniat nu numai acordul deplin ce există între cele două puteri, dar și importanța numeroaselor probleme „de ordin politic european” care urmează să se rezolve, ținându-se seama „de interese comune” și de „necesitățile conducerii războiului”.

Actuala pauză în mersul operațiilor militare este, de fapt, o fază premergătoare pentru alte acțiuni ofensive pregătitoare a noii ordine care va domni în Europa, ordine care va trebui să respecte drepturile etnice și geografice, și va garanta prosperitatea economică ce va permite independența europeană din toate punctele de vedere.

Natural, înainte de toate, trebuie asigurată liniștea și pentru aceasta se pare că acțiunea puterilor Axei să se desvolte având ca obiectiv principal dominarea mării Mediterane și apoi Egiptului și Suezului. Numai atunci când aceste obiective vor fi ajunse, Anglia va primi o mare ovitură, pentru că pierderea Egiptului înseamnă pentru ea sfârșitul dominației asupra canalului Suez și deci a drumului spre Indii, care va atrage după sine și pierderea posesiunilor din Africa centrală și orientală.

De această perspectivă Marea Britanie a fost conștientă atunci când, după campania din Abisinia, a luat măsuri întinse pentru apărarea canalului de Suez, a Egiptului și a Mării Roșii, prin întărirea pozițiilor din Mediterana orientală, din orientul mijlociu și Arabia.

Iată ce a făcut Marea Britanie în acest scop: În Mediterana orientală ea a fortificat bazele din insula Cipru, dela Haiffa (portul principal al Palestinei) și Alexandria (portul principal al Egiptului), creind astfel triunghiul strategic răzimat pe aceste trei baze.

În orientul mijlociu, având sub administrația sa Palestina și Transjordania; în posesiunea sa Koweit, din zona golfului Persic și sub protectoratul său Irakul, a organizat numeroase baze aeriene și poziții întărite, a obținut apoi controlul căii ferate Bagdad-Basra

(Bosorah) și și-a asigurat o parte însemnată din produsele petrolifere din Irak și Iran (Mesopotamia).

În ultimul timp restabilindu-se pacea cu Irakul, Marea Britanie și-a consolidat iarăși pozițiile din această țară.

În zona Mării Roșii, după cucerirea Africii orientale italiene, Anglia domină aproape toate coastele africane și asiatică ale acestei mări, precum și coastele golfului Aden, cu strâmtoarea Bab-el-Mandeb. Cea mai importantă bază navală de pe coasta africană a Mării Roșii, Assab, care este la o distanță numai de 80 km. de strâmtoarea Bab-el-Mandeb, împreună cu insula din vecinătate, Dumoira, sunt în stăpânirea Mării Britanii. Pe coasta africană a acestei mări și a golfului Aden, Marea Britanie dispune de câteva puncte strategice importante, care formează un puternic baraj: Port Suez-Suakim-Port Sudan-Assab-strâmtoarea Bab-el-Mandeb-Perim Seic Said, iar pe coasta asiatică a statelor arabe aflate sub protectoratul său ea mai are câteva puncte de sprijin, politice și strategice.

Din cele de mai sus rezultă o interdependență între triunghiul strategic britanic din Mediterana orientală; format din bazele dela Cipru, Haiffa și Alexandria; Egipt și zona canalului de Suez; Orientul mijlociu, care vormează o vastă piață de armă aeronauală în mâinile Mării Britanii și barajul Mării Roșii cu strâmtoarea Bab-el-Mandeb.

Mai sunt apoi bazele engleze dela Gibraltar și Malta, care interesează Mediterana occidentală și centrală. Impotriva acestui vast dispozitiv strategic și de protecție al Egiptului și zonei canalului de Suez, sprijinit pe forțele navale britanice din Mediterana, puterile Axei dispun de spațiul maritim al mărilor anexe: Egeea, Ionica, Adriatică, Tireniana; de bazele italiene și grecești, de forțele lor aeronauală și militare. Egiptul și zona canalului de Suez pot fi atacate, atât dela Vest, din zona frontierei Libiei, cât și dela est, din Siria—Palestina—Transjordania în combinație și cu concursul unor puternice forțe aeronauală,

Pentruca Marea Britanie să fie deplin stăpână pe toate pozițiile strategice care ar permite forțelor Axei o apropiere de Egipt, a lansat știrea că trupele motorizate germane ar fi debarcat în portul Latkaia, de pe coasta Siriei, știre care este talmăcită de generalul Dentz, înaltul comisar al Franței din Siria în sensul unei „justificări a unui atac britanic” în acea zonă. Cercurile franceze desmint deci știrea că trupele germane ar fi debarcat în Siria, tot așa precum sunt considerate ca lipsite de seriozitate știrile privitoare la transportul unor trupe franceze din Siria la Marsilia, precum și despre evacuarea armatei franceze din Siria. Se pare însă că Anglia n'a așteptat desmintirea sau confirmarea informațiilor sale și a atacat, printr'un violent bombardament de aviație, instalațiile și rezervoarele de petrol dela Beirut, situat pe coasta Libanului. Atacul a produs la Vichy o reacțiune prin aceea că s'au luat măsuri pentru apărarea Siriei și Tunisiei, declarându-se că „Franța va putea face față singură în Orientul mijlociu”. Din Londra se anunță însă că la măsurile franceze, s'au luat măsuri de „precauțiune” în Palestina, Transjordania și Irak, în vederea unei acțiuni în Siria.

După toate acestea se constată că în timp ce Franzeii se pregătesc să facă față unei agresiuni engleze, pe motiv că forțele britanice atacă cu avioanele porturile și aerodromurile din Siria, Marea Britanie se consideră amenințată în orient de o eventuală ocupare a Siriei de către forțele germane, ocupare care s'ar face cu asentimentul guvernului francez.

Siria reprezintă deci o deosebită

importanță strategică pentru Anglia, iar pentru Franța, din însăși declarația guvernului, Siria este o posesiune economică de prim ordin. Guvernul — spune comunicatul radio-difuzat — a hotărât să aibă o atitudine dărză, pen-truca Franța să nu moară de foame, de frig și de mizerie, prin pierderea posesiunilor sale. De asemenea noi trebuie să luptăm împotriva oricărei forțe pentru a răspunde dorinței populației din Siria și Liban care nu dorește pe alt cineva decât pe francezi! Aceasta fiind situația, — pe care de altfel am prevăzut-o în cronica precedentă — nu-i exclus ca între armatele engleze și franceze, foste aliate, să izbucnească un conflict care apoi să ia proporțiile unui adevărat război.

Deocamdată, în Mediterana războiul este purtat de aviația germană și italiană, care au bombardat Malta și Gibraltarul. De asemenea au fost aruncate bombe incendiare la Alexandria

In Irak

În Irak trupele britanice au ocupat orașul Mossul și perimetrul petrolifer din acea zonă, împreună cu conducta de petrol, asigurându-și astfel posibilitatea de aprovizionare a forțelor sale din Mediterana și Africa.

In Africa

În sectorul Tobruk și la Sollum au fost puternice bombardamente aeriene. În Abisinia, trupele britanice continuă înaintarea. În împrejurimile orașului Debarș, se dau lupte crâncene între trupele indigene, conduse de ofițeri englezi și o parte din trupele italiene, care mai rezistă încă.

In Atlantic

În Atlantic războiul naval continuă cu furie. În apropierea coastei de Vest a Scoției au fost scufundate trei vase de comerț engleze.

Totul depinde de surpriza pe care o va aduce în luptă America, tot mai mult împinsă spre război.

De altfel intrarea Americii în război este impusă nu numai de interesele sale din Atlantic, ci și de cele din Pacific. Până acum America a reușit să influențeze atitudinea posesiunilor olandeze din Pacific, atitudine care a determinat ruperea tratativilor ce se duceau între Japonia și posesiunile olandeze. Este de așteptat deci izbucnirea unui conflict armat și în zona Pacificului, unde Americanii au luat din timp măsurile impuse de o eventuală agresiune japoneză.

Mardare Mateescu

Examene de admitere în cl. I la Liceul Dr. Ioan Meșotă

Examenul de admitere în clasa I-a, la liceul „Dr. Ioan Meșotă” din Brașov, se va ține la data de 12 Iunie a. c., orele 8 dimineața. Inscriserile pentru acest examen se fac până în seara zilei de 11 Iunie a. c. Taxa de înscriere este de 100 lei.

Pentru examen, candidații vor prezenta: a) certificat școlar, b) extrasul de naștere, c) extras de botez, d) buletin de vaccinare și e) certificat de naționalitate.

Examenul constă din câte o probă scrisă a limbii române și aritmetică (materie de puterea clasei IV primară) și un examen oral la limba română.

A murit Mitropolitul Blajului

Blaj 7. — O veste tristă și o grea flamură de doliu a cuprins orașul nostru ieri.

Păstorul credincioșilor uniți din România, I. P. S. S. Alexandru Nicolescu, arhiepiscop și mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș, a încetat din viață Joi, la orele 22,30.

Inmormântarea înaltului prelat se va face Luni, 9 Iunie, la Blaj.

Un apel

al „Crucii Roșii”, filiala Brașov

Seriozitatea vremurilor excepționale de azi ne constrâng să facem un apel călduros și foarte insistent la sentimentele patriotice ale tuturor oamenilor de bine rugându-i ca din multul sau puținul lor să contribuie înțelegători și cu suflet larg la înfăptuirea și înzestrarea cât mai perfectă a așezămintelor spitalicești ale Crucii Roșii din județul și municipiului Brașov.

Știm că apelul nostru nu va fi un strigăt în pustiu, căci ori de câte ori în ceasurile grele ne-am adresat inimilor voastre, ați înțeles sbuciumul nostru și durerea celor isbiți de soartă. Câte mâini nu s'au înclăștat în rugăciuni cerând Celui Atotputernic răsplata bunătații voastre.

Dați dovadă și de astă dată că înțelegeți năzuințele noastre, înscriindu-vă cu toții ca membri în Soc. Naț. de Cruce Roșie, Filiala Brașov, contribuind astfel cu devotament și jertfă la alinarea atâtor suferințe și dureri.

Biroul Crucii Roșii din Casa Soc. Culturale „Astra” Str. Lungă No. 1, este deschis zilnic dela orele 10,30—12,30 și 16—18, unde se pot face înscrierile.

Prefect	Președintă,
Colonel D. Craiu.	Valeria Cuteanu.
Primarul Municip.	Med. șef jud.
Dr. N. G. V. Gologan.	Dr. Crețu.

Medic șef al Municipiului.
Dr. Ulpiu Ștefan.

Informațiuni

40 locuri vacante de gardieni publici la Brașov

La Chestura Poliției Brașov, sunt locuri vacante 40 de gardieni publici. Candidații doritori de a ocupa postul de gardian public se vor prezenta până la data de 11 Iunie 1941, ora 8 dim. la cancelaria detașamentului de gardieni publici Brașov, calea Victoriei Nr. 52 cu următoarele acte în conformitate cu art. 111 din legea de organizare a poliției:

1. Livretul militar (de preferință gradați).
2. Extrasul de naștere (etatea 23-30 ani).
3. Certificatul de naționalitate.
4. Certificatul de bună purtare în comună (vizat de șeful de post).
5. Certificat de absolvire a cel puțin cursul primar.

Să fie de constituție robustă, fără nici o infirmitate fizică și înălțimea de 1,70 cm.

În ziua susnumită, candidații vor depune la Chestura poliției un examen de admitere, care va consta din:

1. Cunoștințe de istoria și geografia țării.
2. Una lucrare scrisă din care se va constata modul de a scrie.

Examenul se va ține în fața unei comisiuni prevăzută în legea de organizare a poliției generale a Statului.

Redactor responsabil
ION COLAN